

The Art of Halacha

Shiur 37 - Separating Meat and Dairy - Leftover Bread from a Dairy Meal

מתני' הביאו לפניו מטביל בתורת עד שמגיע לפרפרת הפת. הביאו לפניו מצה ותורת וחרוסת ושני תבשילין, אף על פי שאין חרוסת מצוה. רבי אליעזר (בן) צדוק אומר: מצוה. ובמקדש היו מביאין לפניו גופו של פסח.

MISHNA The attendants brought vegetables before the leader of the seder prior to the meal, if there were no other vegetables on the table. He dips the *hazeret* into water or vinegar, to taste some food before he reaches the dessert of the bread,ⁿ i.e., the bitter herbs, which were eaten after the *matza*. They brought before him *matza* and *hazeret* and *haroset*,ⁿ and at least two cooked dishes in honor of the Festival. The *tanna* comments that this was the practice, although eating *haroset* is not a mitzva but merely a custom. Rabbi Eliezer ben Tzadok says: Actually, it is a mitzva to eat *haroset*. And in the period when the Temple stood and they offered the Paschal lamb, they brought before him the body of the Paschal lamb.ⁿ

מאי שני תבשילין? אמר רב הונא: סילקא וארווא. רבא הוה מיהדר אסילקא וארווא, הואיל ונפיק מפומיה דרב הונא.

The Gemara asks: What are these two cooked foods mentioned in the mishna? Rav Huna said: Beets and rice.ⁿ The Gemara relates that Rava would seek beets and rice for his meal on Passover night, since this ruling came from Rav Huna's mouth.ⁿ Although Rava realized that Rav Huna was merely citing examples and did not mean that one must eat those specific foods, he wanted to fulfill the statement of his teacher precisely.

חזקיה אומר: אפילו דג וביצה שעליו. רב יוסף אומר: צריך שני מיני בשר, אחד זכר לפסח ואחד זכר לחגיגה. רבינא אומר: אפילו גרמא ובישולא.

Hizkiya said: The two cooked foods can even be fish and the egg that that was fried on it. Rav Yosef said: One requires two types of meat on Passover night, one in remembrance of the Paschal lamb and the other one in remembrance of the Festival peace-offering, which was also eaten on Passover night. Ravina said: For the two cooked foods^{nH} one may use even the meat on the bone and the gravy in which it was cooked.

אורח חיים תצד הלכות פסח

אלו מחילין חפלה לחזקוק [ג, א]: עליהם: ו חלב. יש הרבה טעמי כשחל עשרת בשבת היה יום טוב ומה שכתבתי סוף סימן תכ"ט [ס"ק] אשה המיטרת מגדלה, וידוע ש כה באסרו חג (שלטי גבורים בהגהות [ג, והיינו מדין לרחמים. ומנהג 5 עזו אות

חדש ומפסיד קורא כמו אתמול ומפטיר בחבוקק מן ב וה' 7 להם

בחיבל קדשו [ג, כ] עד [ג, א] למנצה בניגנותי: 8

ג [ג, א] אסור [ה] להתענות [ה] במוצאי חג 9

השבועות: הגה [ו] [ו] [ו] ואין אומרים [ו] תחנון ד מתחילת 10

ראש חדש סיון עד שמונה צו דהיינו אחר [א] אסרו חג [ו] ונוהגין 11

ה לשטות [ו] עשבים בשבועות צבית הכנסת וצבחים זכר לשמחת 12

מתן תורה [ו] ונוהגין [ו] בכל מקום לאכול [ו] מאכלי 13

ו [ו] חלב ציום ראשון של שבועות ונראה לי הטעם שהוא 14

ז כמו השני תבשילין שלוקחין כליל פסח זכר לפסח וזכר לחגיגה 15

קן אוכלים מאכל חלב [ו] ואחר כך מאכל בשר ח [ט] וצריכין 16

להביא עמהם [ו] שני לחם על השלחן שהוא במקום המוצא ויש 17

בזה [ו] זכרון לשני הלחם שהיו מקריבין ציום הציכורים: 18

of the receiving of the Torah. We have a custom everywhere to eat dairy food on the first day of Shavuot. And it seems to me that the reason is: It is like the two foods that are taken on the evening of Pesach, a reminder of the Korban Pesach and a reminder of the Korban Chagiga, so too we eat a dairy food followed by a meat food, and we bring with them two loaves on the table in place of the Mizbeach, and thus there will be a reminder of the two loaves that were brought on "The day of the Bikkurim."

The Art of Halacha

Shiur 37 - Separating Meat and Dairy - Leftover Bread from a Dairy Meal

ומה שאין המנהג דוקא בסעודה אחת הוא משום דחלב ובשר אף אם אוכל החלב קודם יש שאין אוכלין בסעודה אחת ולכן לא רצו להנהיג שייעשו דוקא בסעודה אחת וגם יש לחוש שלפעמים ישכחו ויאכלו הבשר תחלה לכן יותר טוב לנהוג לברך אחר אכילת החלב עיין בפמ"ג במשבצות סק"ג ובש"ד סק"ו. ועיין בח"י שיש שאוכלין בשבועות בסעודה אחת אבל מסיק שיותר טוב ליהרר כמו בכל השנה עיי"ש אלמא דמצד ענין המנהג היה יותר טוב בסעודה אחת אבל בשביל שלא לבא לחשש איסור לא רצו להנהיג כן. ידידו,

משה פיינשטיין

מחצית השקל

היום לא מהני: (פ"ק ז) כמו כו'. זכר לקרבן. דהיינו פסח וחגיגה שעמור: הוא הדין בשבועות. עושים זכר לקרבן שתי הלחם שהיו מביאים, ולכן כשאוכל חלב ואח"כ בשר דצריך לכל א' לחם מיוחד וצריך להיות שני לחמים, והוי זכר בזה: (פ"ק ח) וצריכין כו'. לאפותו עם המאה. אע"ג

סימן קס

בטעם הרמ"א באכילת מאכל חלב בשבועות

חמשה עשר באב תשס"ו.

מע"כ ידידי תלמידי הרה"ג מרה"ר אפרים גרינבלאט שליט"א.

מש"כ הרמ"א בסי' תצ"ד סעי' ג' שמה שאוכלין מאכלי חלב בשבועות שהוא כמו השני תבשילין שלוקחין בליל פסח זכר לפסח וזכר לחגיגה כן אוכלין מאכל חלב ואח"כ אוכלין מאכל בשר, פשוט שאין כוונתו שגם בכאן צריך שני תבשילין דיקשה דא"כ יסגי כמו התם, אלא הוא להוכיח שעושין זכר להקרבות דהרי תקנו להביא בליל פסח שני תבשילין כדאיתא במתני' דפסחים דף קי"ד לכן שפיר יש לנהוג גם בשבועות זכר לשתי הלחם שהוא לאכול שני לחמים ועיי' זה שאוכלין מאכל חלב ומאכל בשר שאין לאוכלם מלחם אחד הרי יאכלו מב' לחמים. וזהו מה שמסיק הרמ"א וצריכים להביא עמהם ב' לחם על השלחן דהוא מסקנת דברים כדמשמע ממג"א ומפורש כן במחצת"ש. ומה שלא תקנו חז"ל גם בשבועות כמו שתקנו בליל פסח הוא משום דשתי הלחם לא היה נאכל אלא לכהנים ולפנים מן הקלעים ולא היה ניכר זה אף בזמן הבית בכל בתי ישראל לכן לא תקנו לעשות זכר שלא היה זה בבתי מעולם. אבל עכ"פ יש ללמוד משם דטוב לנהוג כן.